

Förord

För att vården av kroniskt njursjuka ur patientsynpunkt skall vara optimal krävs samverkan mellan olika resurser inom både sjukvården och samhället i övrigt. Njursjukvården är unik i jämförelse med många andra områden inom sjukvården eftersom alla som drabbats av kronisk njursvikt är beroende av dess resurser under resten av livet.

Utvecklingen har under de senaste decennierna varit snabb. Antalet patienter i behov av aktiv uremivård har ökat kraftigt. Resursförstärkningar inom dialysområdet ligger inte alltid i nivå med den ökade efterfrågan. Det råder också skillnader i vårdkvalitet mellan olika kliniker och sjukvårdshuvudmän i landet.

Utvecklingen inom njurmedicin innebär att man kan fördröja eller till och med förhindra behovet av dialys eller transplantation. En ökad kunskap om tidig behandling vid konstaterad njursvikt kan innebära ett minskat behov av dialys och transplantation i framtiden.

Med hänsyn till den komplexa vårdform som njursjukvården utgör, och den utveckling som har skett, finns ett stort behov av ett samlat dokument med nationella riktlinjer för vård av kroniskt njursjuka. Ett sådant dokument har hittills inte framställts i Sverige. Njurförbundet, NJF, har därför länge begärt att Socialstyrelsen ska utarbeta nationella riktlinjer för vård av kroniskt njursjuka enligt samma modell man har gjort för flera andra diagnoser, bland annat diabetes.

Socialstyrelsen har på NJF:s begäran meddelat att man tills vidare inte avser att utarbeta nationella riktlinjer för några ytterligare diagnoser. NJF har därför beslutat att inom förbundet själv utarbeta riktlinjer för vård av kroniskt njursjuka med inriktning på patientperspektivet. Arbetet har varit en långsiktig process som inleddes redan 1998 i samband med konferensen *Njursjukvården inför 2000-talet* där kvalitetsfrågor diskuterades under två dagar av både patientföreträdare och medicinsk profession. Nästa steg togs 2001 då NJF arrangerade en nationell konferens om etik och prioriteringar inom njursjukvården. År 2002 utsåg förbundsstyrelsen en arbetsgrupp som fick i uppdrag att utarbeta *Riktlinjer för vård av kroniskt njursjuka utifrån patientperspektivet*.

Arbetet med att ta fram detta dokument har pågått under drygt två år. Medlemmar och samtliga yrkesgrupper som är knutna till njursjukvården har vid olika

sammankomster och skriftligt beretts möjlighet att diskutera och ge synpunkter på vad de anser är god njursjukvård utifrån sina erfarenheter. En målsättning med arbetet har varit att så långt möjligt uppnå en enad syn inom den medicinska professionen och NJF på vad som kan anses vara god kvalitet inom njursjukvård. Ett annat viktigt syfte har varit att skapa ett faktaunderlag som stöd för förbundet och dess regionala företrädare i arbetet med att påverka vårdens kvalitet så att en likvärdig njursjukvård kan skapas i hela landet.

Dokumentet berör inte vård av njursjuka barn eftersom denna grupp har mycket specifika krav som skiljer sig från vården av vuxna njursjuka.

De viktigaste målgrupperna för detta dokument är medlemmar och förtroendevalda inom NJF, medicinsk profession, sjukvårdens beslutsfattare samt alla övriga som kan påverka situationen för kroniskt njursjuka.

Avsikten är att detta dokument skall hållas levande i dialog mellan njursjuka, vårdpersonal och beslutsfattare. Dokumentet kommer att revideras regelbundet och synpunkter på innehållet kan alltid lämnas till förbundet.

Tack

NJFj vill rikta ett tack till alla medlemmar i förbundet samt yrkesverksamma inom njursjukvården som bidragit med värdefulla synpunkter och erfarenheter under arbetets gång. Ett speciellt tack riktas till medlemmarna i NNF:s Vetenskapliga Råd för hjälp med faktagranskning. Tack också till Allmänna Arvsfonden som genom bidrag gjort det möjligt att genomföra projektet.

Sundbyberg i februari 2005

Njurförbundet